

Секція інформатики

Рисунок 1 – Сегментація цифрової суми: а) виділення зв'язних компонент; б) об'єднання зв'язних компонент в групи об'єктів; в) розбиття груп об'єктів на окремі об'єкти; г) результат сегментації

Після сегменгації іде етап розпізнавання символів. На цьому етапі відбувається спроба виокремити в тексті окремі символи (букви, цифри, знаки) та ідентифікувати їх. Потім відбувається етап розпізнавання слів, в результаті якого формуються варіанти можливих слів, при цьому відкидаються ті варіанти слів, які не входять до словника і можливі для даного тексту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Краснопоясовський А.С. Інформаційний синтез інтелектуальних систем керування: Підхід, що ґрунтуються на методі функціонально-статистичних випробувань.– Суми: Видавництво СумДУ, 2004. – 261 с.
2. Горский Н., Анисимов В., Горская Л. Распознавание рукописного текста: от теории к практике.–СПб.: Политехника, 1997.–125 с.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВЕНГЕРСКОГО МЕТОДА РЕШЕНИЯ ТРАНСПОРТНОЙ ЗАДАЧИ

студ. Руденко А.Г., асп. Петров С.А.

В теории графов транспортная задача занимает существенное место. Рассматривают транспортные задачи основанные на различных критериях, например по времени, по стоимости. Венгерский метод является одним из интереснейших и наиболее распространенных методов решения транспортных задач, более того, данная методика может быть применима для решения других задач, одна из которых рассматривается в работе.

Рассмотрим сначала основные идеи венгерского метода на примере решения задачи выбора (задачи о назначениях), которая является частным случаем Т-задачи.

Венгерский метод для задачи о назначениях

Постановка задачи. Предположим, что имеется n различных работ $A_1, A_2, A_3, \dots, A_n$ и m механизмов $B_1, B_2, B_3, \dots, B_m$, каждый из которых может выполнять любую работу, но с неодинаковой эффективностью. Производительность механизма B_i при выполнении работы A_j обозначим C_{ij} , и $i = 1, \dots, n$; $j = 1, \dots, m$. Требуется так распределить механизмы по работам, чтобы суммарный эффект от их использования был максимальен. Такая задача называется задачей выбора или задачей о назначениях.

Секція інформатики

Таким образом: необходимо выбрать такую последовательность элементов $\{C_1, C_2, C_3, \dots, C_n\}$ из матрицы

$$C = \begin{vmatrix} C_{11} & C_{12} & \dots & C_{1n} \\ C_{21} & C_{22} & \dots & C_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ C_{n1} & C_{n2} & \dots & C_{nn} \end{vmatrix}$$

чтобы сумма $\sum_{k=1}^n C_{k \cdot j_k}$ была максимальна и при этом из каждой строки и столбца **C** был выбран только один элемент.

Алгоритм состоит из предварительного этапа и не более чем $(n-2)$ последовательно проводимых итераций. Каждая итерация связана с эквивалентными преобразованиями матрицы, полученной в результате проведения предыдущей итерации, и с выбором максимального числа независимых нулей. Окончательным результатом итерации является увеличение числа независимых нулей на единицу. Как только количество независимых нулей станет равным n , проблему выбора оказывается решенной, а оптимальный вариант назначений определяется позициями независимых нулей в последней матрице.

Предварительный этап. Разыскивают максимальный элемент в j -м столбце и все элементы этого столбца последовательно вычитают из максимального. Эту операцию проделывают над всеми столбцами матрицы **C**. В результате образуется матрица с неотрицательными элементами, в каждом столбце которой имеется, по крайней мере, один нуль.

Далее рассматривают i -ю строку полученной матрицы, разыскивают ее минимальный элемент α_i и из каждого элемента этой строки вычитают минимальный. Эту процедуру повторяют со всеми строками. В результате получим матрицу **C**₀ (**C**₀ ~ **C**), в каждой строке и столбце которой имеется, по крайней мере, один нуль. Описанный процесс преобразования **C** в **C**₀ называется приведением матрицы.

Находим произвольный нуль в первом столбце и отмечаем его звездочкой. Затем просматриваем второй столбец, и если в нем есть нуль, расположенный в строке, где нет нуля со звездочкой, то отмечаем его звездочкой. Аналогично просматриваем один за другим все столбцы матрицы **C**₀ и отмечаем, если возможно, следующие нули знаком “*”. Очевидно, что нули матрицы **C**₀, отмеченные звездочкой, являются независимыми. На этом предварительный этап заканчивается.

(k+1)-ая итерация. Допустим, что k -я итерация уже проведена и в результате получена матрица **C**_k. Если в ней имеется ровно n нулей со звездочкой, то алгоритм завершается.

Секція інформатики

дочкої, то процес розв'язання заканчується. В протилежному випадку переходимо до $(k+1)$ -ї ітерації.

Кожна ітерація починається першим та закінчується другим етапом. Між ними може бути кілька разів проводитися пара етапів: третій – перший. Перед початком ітерації знаком “+” виділяють стовбци матриці \mathbf{C}_k , які містять нули зі зірочками.

Перший етап. Просматривають невиділені стовбци \mathbf{C}_k . Якщо серед них не буде нулевих елементів, то переходимо до третього етапу. Якщо ж невиділений нуль матриці \mathbf{C}_k виявиться, то може бути один з двох випадків: 1) строка, що містить невиділений нуль, також містить нуль зі зірочкою; 2) ця строка не містить нуля зі зірочкою.

Во второму випадку переходимо сразу до другому етапу, помітивши цей нуль штрихом.

В першому випадку цей невиділений нуль помічають штрихом та виділяють строку, в якій він міститься (знаком “+” зліва від строки). Просматривають цю строку, знаходять нуль зі зірочкою та удаляють знак “+” виділення стовбца, в якому міститься даний нуль.

Далі просматривають цей стовбець (який вже став невиділеним) та отыскують в ньому невиділений нуль (або нули), в якому він міститься. Цей нуль помічають штрихом та виділяють строку, що містить такий нуль (або нули). Затім просматривають цю строку, отыскуючи в ній нуль зі зірочкою.

Цей процес за певне число кроків заканчується одним з наступних варіантів:

1) всі нули матриці \mathbf{C}_k виділені, т.е. знаходяться в виділеніх строках або стовбцях. При цьому переходимо до третього етапу;

2) є такий невиділений нуль в строкі, де немає нуля зі зірочкою. Тоді переходимо до другому етапу, помітивши цей нуль штрихом.

Другий етап. На цьому етапі будуємо послідовну ланцюжок з нулями матриці \mathbf{C}_k : початковий нуль з штрихом, нуль зі зірочкою, розташований в одному стовбці з першим нулем з штрихом в одній строкі з передхідним нулем зі зірочкою та і т.д. Інакше, ланцюжок утворюється передвиженням від 0^* по стовбцю, від 0^* по строкі та і т.д.

Можна довести, що описаний алгоритм побудови ланцюжка однозначний та конечний, при цьому ланцюжок завжди починається та заканчується нулем з штрихом.

Далі над елементами ланцюжка, які розташовані на непарних позиціях (0^*), ставимо зірочки, удаляючи їх над парними елементами (0^*). Затім удаляємо всі штрихи над елементами матриці \mathbf{C}_k та знаки виділення “+”. Кількість незалежних нулях буде збільшена на одиницю. На цьому $(k+1)$ -ї ітерації завершується.

Третій етап. До цьому етапу переходимо після другого, якщо всі нули матриці \mathbf{C}_k виділені. В такому випадку серед невиділеніх елементів матриці \mathbf{C}_k вибирають мінімальний та обозначають його h ($h > 0$). Далі віднімають h від всіх

Секція інформатики

елементов матриці C_k , розташованих в невидалених строках і прибавляють до всім елементам, розташованим в виділеных столбцах. В результаті отримують нову матрицю C'_k , еквівалентну C_k . Заметим, що при такому преобразуванні, всі нули зі звездочкою матриці C_k залишаються нулями і в C'_k , крім того, в ній з'являються нові невидалені нули. Поэтому переходят вновь до першого етапу. Завершивши перший етап, в залежності від його результату либо переходят до другого етапу, либо вновь возвращаються до третього етапу.

После конечного числа повторень переднього етапу обязательно закончиться переходом на другий етап. После його выполнения количество независимых нулей увеличится на единицу и $(k+1)$ – я итерация будет закончена.

Таким образом, показывается сходимость и конечность данного алгоритма.

Література

1. И.В. Романовский “Дискретный анализ”. – СПб.: Невский диалект, 2000 г. – 240 с.
2. Т.Кормен, Ч.Лейзерсон, Р.Ривест “Алгоритмы построение и анализ”.
3. В.М. Бондарев, В.И. Рублинецкий, Е.Г. Качко “Основы программирования”. Хар'ков: Фоліо; Ростов н/Д: Феникс, 1997. — 368 с.

ЗАСОБИ ВЗАЄМОДІЇ ТҮТОРА І СТУДЕНТА В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

A.O.Олешко, студ. гр. ІН-51, доц.. Любчак В.О.

Сучасні тенденції розвитку освітньої галузі в Україні пов'язані з широким застосуванням комп'ютерних засобів навчання, розвитком дистанційного навчання.

Технології ДО включають в себе безліч засобів взаємодії викладача із студентом: пошта, телефон, факс, електронна пошта, інтерактивне телебачення, телеконференція, засоби переговорів в реальному масштабі часу (IRC) і безпосереднє спілкування. З'явилися нові способи взаємодії (як асинхронні, так і синхронні) тьютора і студента. Синхронні способи засновані на одночасній участі викладачів і студентів (віртуальна або реальна група) в процесі навчання в реальному часі. В цьому випадку доставка знань забезпечується інтерактивним телебаченням, відеоконференціями і супутниковими освітніми системами. При асинхронному способі взаємодії – за рахунок використання Internet, CD-ROM, аудіо- і відеокасет, електронної дошки, електронної і звичайної пошти, радіо для передачі інформації, а взаємодія здійснюється за допомогою пошти, телефону, факсу, електронної пошти. Асинхронні способи взаємодії надають студентам можливість навчатися за індивідуальним розкладом в зручний для них час.

У лабораторії дистанційного навчання Сумського державного університету на даний момент використовується внутрішня пошта (системи дистанційного утворення Salamstein, розробленої співробітником лабораторії дистанційного